

Bizalom és közösség

Francis Fukuyama 1992-ben, a kommunista rendszerek összeomlása után írta meg bestsellerré vált könyvét a történelem végéről. Legújabb könyvének címe: *Trust*, bizalom. Meglátása szerint a szabad piac, az üzleti verseny, a találfkonyság és a szorgalom önmagában még nem biztosítja a gazdaság növekedését, ahogy a parlamenti demokrácia struktúrái sem garantálják azt, hogy a társadalom valóban életerős közösséggé válik.

Csak az a társadalom tud tartósan fennmaradni, mondja Fukuyama, amelyben az emberek képesek bízni egymásban, s bizalmuk szilárdan támaszkodhat egymás megbízhatóságára — mind a magánéletben, mind a közéletben.

Az amerikai szerző kimutatja, hogy az Egyesült Államok társadalmában az utóbbi évtizedekben milyen drámaian csökken ez a „társadalmi tőke”, a bizalom és a megbízhatóság, mennyire eluralkodott az önzés és az individualizmus komolyan fenyegetve immár az ország gazdasági és politikai sikerességét is. Egy társadalom összetartó ereje azokból az erkölcsi parancsokból, szokásokból, elköteleződésekből tevődik össze, amelyeket a közösség tagjai magukénak éreznek. Ezek alapján képesek megbízni egymásban, életerős és életadó közösségeket létrehozni.

Magyarország 1990-ben meglepetten és örömmel kapott újra lehetőséget a szabadságra. Megindult a politikai és a gazdasági struktúrák átalakítása. Egyre parancsolóbban és sürgetőbben jelentkezik azonban a felismerés, hogy szilárd erkölcsi alapok nélkül nem életképes egyetlen társadalom sem. Az ember pedig közösségre van teremtve: egyéni életünkben is csak akkor boldogulhatunk, ha tartós, mély és szilárd kapcsolatokban tudunk élni egymással: mikroszinten a családban, makroszinten a társadalomban.

Az egyház a kinyilatkoztatásból tudja, hogy közösségi voltunk a Szentháromság szeretetközösségéből ered: arra teremtett bennünket Isten, hogy közösségre lépjünk vele és egymással. Minden emberi közösség ősmintája a Szentháromság. Az egyháznak ezt nemcsak hirdetnie kell, hanem a történelemben meg is kell jelenítenie megvalósítva azt a saját életében.

Az Igazság Lelke jelen van az egyházban, és gondoskodik arról, hogy az egyház ne térhessen le az igazság útjáról: hitelesen hirdesse és közvetítse Isten üdvözítő kegyelmét. Óriási azonban a keresztények felelőssége: vajon sikerül-e egyéni életünkben és a hívő közösségekben felmutatni a bizalom hatékony jelenlétét? Az egyház itt Magyarországon is sokféleképpen törekszik arra, hogy jobbá tegye az emberek életét. Talán az egyik legfontosabb feladatunk lenne ma: példát adni a bizalomra (és a megbízhatóságra) az egyházi közösségekben, ezáltal is segítve a társadalmat a bizalom erősítésében.